

Minister Finansów

Warszawa, 17 stycznia 2025 roku

Sprawa: Interpelacja poselska nr 7075
Znak sprawy: FN2.054.6.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Interpelację nr 7075 złożoną przez Ewę Szymanowską, Izabelę Bodnar, Bożennę Hołownię, Barbarę Okułę, Ewę Schädler, Piotra Stracha oraz Mirosława Suchonia – Posłów na Sejm RP, w sprawie utraty oszczędności przez obywateli, którzy zainwestowali w obligacje Getin Noble Banku, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Z uwagi na fakt, że podniesione w Interpelacji zagadnienia dotyczyły również działalności instytucji zewnętrznych, Ministerstwo Finansów (MF) wystąpiło do właściwych merytorycznie instytucji tj. Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), z prośbą o zajęcie stanowiska.

W związku z powyższym w odniesieniu do pytań nr 1, 2, 4, 5 i 6 zawartych w Interpelacji, w załączeniu przedstawiam wyjaśnienia przekazane przez UKNF i UOKiK, wedle kompetencji każdej z tych instytucji.

W odniesieniu do kwestii otrzymywania sygnałów o potencjalnych nieprawidłowościach w działaniach banku uprzejmie informuję, że nadawcy korespondencji kierowanej do MF w sprawie działalności Getin Noble Banku S.A. (GNB) podnosili w szczególności kwestie kredytów CHF, a także wsparcia z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. W ramach odpowiedzi interesanci otrzymywali stosowne wyjaśnienia lub kierowani byli do właściwych podmiotów – Arbitra Bankowego, Miejskich lub Powiatowych Rzeczników Konsumentów oraz Rzecznika Finansowego. Kwestie dotyczące obligacji GNB były podnoszone w korespondencji od obligatariuszy dopiero po wydaniu decyzji o przymusowej restrukturyzacji przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG).

Odnosząc się do zagadnienia ewentualnych mechanizmów pomocowych ze strony MF należy wskazać, że jakkolwiek MF ze zrozumieniem odnosi się do kwestii utraty środków oraz problemów, których doświadczyli obligatariusze zagrożonego

upadłością i w związku z tym poddanego przymusowej restrukturyzacji GNB, to konieczność zastosowania umorzenia m.in. dla tego rodzaju obligacji wynikała z regulacji Unii Europejskiej (dyrektywy BRR¹) przewidzianych dla procesów przymusowej restrukturyzacji wprowadzonych do krajowego porządku prawnego w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o *Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji*. W przymusowej restrukturyzacji GNB wystąpiła konieczność zaangażowania środków BFG w finansowanie działań związanych z tym procesem. W takim przypadku (zaangażowania środków publicznych zgromadzonych w funduszach BFG) niezbędne jest pokrycie strat zidentyfikowanych w podmiocie objętym przymusową restrukturyzacją. Jest to imperatyw wynikający wprost z dyrektywy BRR. Ponieważ wykorzystywane w pierwszej kolejności do tego celu (pokrycia strat) instrumenty kapitałowe GNB były niewystarczające, BFG zgodnie z obowiązującymi przepisami musiał zapewnić pokrycie strat także przez umorzenie zobowiązań. Zgodnie z ustawą o BFG, w sytuacji gdy konieczne jest dokonanie umorzenia (co miało miejsce w przypadku GNB), umorzenie takie następuje w kolejności odwrotnej do kolejności zaspokajania należności, o której mowa w art. 440 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – *Prawo upadłościowe*.

Z uwagi na cel, jakiemu służy umorzenie w procesie przymusowej restrukturyzacji, jak i naczelną zasadę minimalizacji ryzyka użycia środków publicznych w takich procesach, przepisy prawa Unii Europejskiej nie pozwalają na udzielanie rekompensat za umorzone w ramach przymusowej restrukturyzacji wierzytelności, czy dokonywanie innego rodzaju zwrotu takich środków. Byłoby to działanie niezgodne z dyrektywą BRR i wyrażoną w niej zasadą, by akcjonariusze podmiotu objętego przymusową restrukturyzacją ponosili straty w pierwszej kolejności, a wierzyciele ponosili straty po akcjonariuszach. Przepisy krajowe, podobnie jak decyzje podejmowane przez właściwe instytucje, muszą być zgodne ze wskazaną unijną zasadą, w tym podlegają ocenie Komisji Europejskiej, gdyż są realizowane za jej zgodą, a więc niejako także pod jej nadzorem.

Jednocześnie wskazać należy, że MF sukcesywnie podejmuje działania legislacyjne, które mają m.in. na celu zwiększenie ochrony inwestorów detalicznych (nieprofesjonalnych). Przykładami takich działań są:

- określenie w *ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach* (Dz. U. z 2024 r. poz. 708) minimalnej wartości nominalnej jednej obligacji podporządkowanej, która od stycznia 2018 r. nie może być niższa niż 400 000 zł, co znacznie ogranicza krąg osób (zwłaszcza inwestorów detalicznych), do których kierowane są te obligacje,
- zmiany wzmacniające koordynację polityki państwa wobec zjawisk zachodzących na rynku finansowym, w tym umożliwiające wcześniejszą identyfikację zagrożeń związanych z jego funkcjonowaniem wprowadzone *ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru oraz ochrony inwestorów na rynku finansowym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2243 z późn. zm.), w szczególności zagwarantowanie lepszej współpracy organów państwa w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem rynku finansowego, a także utworzenie Funduszu Edukacji Finansowej, którego głównym zadaniem jest zwiększenie świadomości

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych

finansowej społeczności, w tym wiedzy o oferowanych produktach inwestycyjnych,

- zmiany wprowadzone *ustawą z dnia 16 października 2019 r. o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2217 z późn. zm.), które wpłynęły na:
 - rozszerzenie obowiązku nagrywania rozmów i zapisywania korespondencji elektronicznej przez firmy inwestycyjne na usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych oraz usługa doradztwa inwestycyjnego,
 - wyeliminowanie tzw. „pełzających ofert prywatnych”, które nie wymagały sporządzania i zatwierdzania w KNF dokumentu ofertowego, co miało miejsce w przypadku ofert prywatnych dokonywanych przez GetBack S.A.,
 - wprowadzenie odpowiedzialności osobistej członków zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa, w sytuacji gdy towarzystwo dopuściło się naruszeń przepisów prawa regulujących działalność towarzystwa, w związku z zarządzaniem alternatywnym funduszem inwestycyjnym lub w przypadku dopuszczenia się naruszeń przez te fundusze,
- wprowadzenie *ustawą z dnia 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2021 r. poz. 680 z późn. zm.) odpowiedzialności osobistej członków zarządu, rady nadzorczej oraz osób odpowiedzialnych za nieprawidłowości banku,
- poszerzenie wymaganego zakresu cyklicznego raportowania do KNF przez firmy inwestycyjne, banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banki powiernicze informacji na temat produktów sprzedawanych klientom przez te podmioty, celem umożliwienia UKNF monitorowania rynku pod kątem identyfikowania ryzyk oraz nowych trendów na rynku finansowym,
- dodatkowe zmiany wprowadzone *ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku* (Dz. U. 2023 poz. 1723 z późn. zm.), polegające m.in. na możliwości zwolnienia UKNF z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w zakresie przekazywania osobom poszkodowanym przez instytucje rynku kapitałowego, informacji stanowiących taką tajemnicę na potrzeby wszczętego lub planowanego postępowania cywilnego przeciwko instytucji finansowej, a także na wprowadzeniu obowiązku oferowania i sprzedaży obligacji korporacyjnych inwestorom detalicznym wyłącznie za pośrednictwem firm inwestycyjnych, wobec tego w każdym przypadku taki inwestor będzie poddany należytej ochronie wynikającej z regulacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (MiFID II), tj. badanie doświadczenia inwestycyjnego klienta oraz odpowiedniości takiego instrumentu finansowego dla danego klienta oraz obowiązek przekazania odpowiednich informacji o tym instrumencie oraz ostrzeżeń związanych z taką inwestycją.

Ponadto jednym z rozwiązań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa inwestorów na rynku obligacji jest utworzony w dniu 1 lipca 2019 r. Rejestr

Zobowiązań Emitentów (dalej: „RZE”) – centralna baza danych, zawierająca informacje o stanie zadłużenia emitentów, wynikającym z emisji obligacji, listów zastawnych oraz certyfikatów inwestycyjnych oraz o stopniu realizacji świadczeń wynikających z tych emisji. Zgodnie z *ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku*, administratorem Rejestru Zobowiązań Emitenta jest Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. Emitenci zobowiązani są do przekazywania do RZE informacji o wszystkich przeprowadzonych emisjach obligacji oraz aktualizowania ich do czasu całkowitego wykupu. Dostęp do RZE jest bezpłatny i nie wiąże się z koniecznością zakładania konta. Analiza informacji zamieszczonych w RZE może posłużyć także przy próbie oceny, czy nowa emisja obligacji nie jest przeprowadzana wyłącznie w celu pozyskania środków na spłatę poprzedniej emisji (tzw. rolowanie obligacji). Od 1 lipca 2019 r., wszystkie obligacje emitowane są w formie zdematerializowanej i podlegają obowiązkowej rejestracji w depozycie centralnym papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW. Dlatego też, informacje o wszystkich emisjach przeprowadzonych po 1 lipca 2019 r. zostają ujawnione w RZE, którym administruje KDPW.

W odniesieniu do podejmowania przez MF działań edukacyjnych wskazać należy, że zwiększenie świadomości finansowej obywateli Polski jest istotnym celem dla Rządu. Kwestie z nim związane znalazły odzwierciedlenie w Krajowej Strategii Edukacji Finansowej² (Strategia), przyjętej przez Radę Ministrów 25 czerwca 2024 r.³. Określa ona ogólne ramy w zakresie edukacji finansowej na najbliższe 7 lat.

W proces opracowania Strategii zaangażowane były najważniejsze podmioty działające na rzecz edukacji finansowej w Polsce, w tym zarówno instytucje publiczne, jak również przedstawiciele sektora finansowego (poprzez reprezentujące ich organizacje branżowe), środowiska naukowego oraz organizacji pozarządowych. Strategia jest wynikiem realizacji projektu *Opracowanie krajowej strategii edukacji finansowej* zrealizowanego ze środków Instrumentu Wsparcia Technicznego Unii Europejskiej. W projekt zaangażowanych było bezpośrednio 9 instytucji reprezentowanych w Radzie Edukacji Finansowej, tj. MF (koordynujące projekt), Ministerstwo Edukacji Narodowej (wcześniej Ministerstwo Edukacji i Nauki), Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych i Rzecznik Finansowy. Instytucje te, na zaproszenie Ministra Finansów, utworzyły krajową grupę roboczą ds. strategii edukacji finansowej, która była wspierana merytorycznie przez ekspertów Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Celem edukacji finansowej jest budowanie stabilności finansowej obywateli. Dzięki niej zdobywa się kompetencje finansowe, na które składają się wiedza, zachowania i postawy w zakresie finansów. Posiadanie właściwych kompetencji finansowych umożliwia zwiększenie odporności finansowej na nieprzewidziane wydarzenia w gospodarce (np. wysoka inflacja) lub w życiu prywatnym (np. utrata pracy). Pozwalają również na świadome zarządzanie oszczędnościami, rozumienie faktu

² <https://www.gov.pl/web/finanse/krajowa-strategia-edukacji-finansowej>

³ Uchwała Rady Ministrów nr 71 z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej „Krajowa Strategia Edukacji Finansowej. Polityka na rzecz rozwijania kompetencji finansowych”

istnienia ryzyka inwestycyjnego oraz posiadanie umiejętności rozpoznawania ryzykownych produktów finansowych.

Odpowiednie kompetencje finansowe pozwalają też na osiągnięcie dobrostanu finansowego, który rozumiany jest jako sytuacja materialna, w której bez problemu realizowane są terminowo wszystkie zobowiązania finansowe, unika się nadmiernego zadłużenia oraz posiada tzw. poduszkę finansową na nieprzewidziane wydatki w formie oszczędności i ubezpieczenia.

Wszystkie 4 główne priorytety Strategii, odpowiadające na pytanie „co Strategia zamierza osiągnąć”, odnoszą się do pożądanych zmian w wiedzy, zachowaniach i postawach obywateli:

1. Zwiększenie i utrzymanie odporności finansowej oraz dobrostanu finansowego mieszkańców Polski poprzez odpowiedzialne planowanie finansów osobistych, unikanie nadmiernego zadłużenia i doskonalenie umiejętności zarządzania ryzykiem.
2. Poprawa zdolności mieszkańców Polski do podejmowania długoterminowych decyzji finansowych oraz zabezpieczenia własnego dobrostanu finansowego w perspektywie długookresowej i na starość.
3. Poprawa zrozumienia i zdolności mieszkańców Polski do korzystania z możliwości związanych z inwestycjami na rynku finansowym, przy jednoczesnym zarządzaniu ryzykiem.
4. Podnoszenie świadomości w kwestii edukacji finansowej dla mieszkańców Polski oraz ich wiedzy o tym, gdzie znaleźć rzetelne i obiektywne informacje finansowe, edukację lub pomoc.

Cele Strategii dotyczą całego społeczeństwa, ale wskazują też priorytetowe grupy docelowe:

- dzieci, młodzież, ich rodzice/opiekunowie i nauczyciele,
- gospodarstwa domowe o niskich dochodach,
- osoby o niepewnej pozycji na rynku pracy, w tym bezrobotni i osoby pracujące na podstawie niestabilnych lub tymczasowych umów,
- konsumenci narażeni na nadmierne zadłużenie lub już nadmiernie zadłużeni,
- osoby starsze,
- mieszkańcy obszarów wiejskich i małych miast,
- osoby pracujące, zwłaszcza zbliżających się do wieku emerytalnego,
- migranci i uchodźcy.

W pierwszym planie wdrażania Strategii (obejmującym początkowe 3 lata jej wdrażania) przewidziano realizację 23 działań. Są wśród nich m.in. działania mające na celu doskonalenie umiejętności podejmowania decyzji finansowych, zarządzania ryzykiem, rozsądnego korzystania z możliwości inwestycyjnych na rynku finansowym oraz podnoszenia wiedzy gdzie można uzyskać rzetelne informacje i pomoc.

MF planuje, że w 2025 r. zostanie przeprowadzona ogólnopolska medialna kampania informacyjna w zakresie podniesienia świadomości społeczeństwa w kwestii oszustw na rynku finansowym, dokonywanych przy użyciu pseudo-

instrumentów lub pseudo-usług finansowych, w tym z wykorzystaniem Internetu, a także cyberbezpieczeństwa. Kampanię będzie realizował podmiot wybrany w drodze otwartego konkursu ofert i będzie ona finansowana ze środków dotacji celowej z Funduszu Edukacji Finansowej.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jurand Drop

podsekretarz stanu

Załączniki:

1. Wyjaśnienia Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego
2. Wyjaśnienia Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów